

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulanál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adtnak

Kőrössy Sándor beszámolója.

Debreczen, febr. 16.

A kormányparti képviselők a mint a mandátumot kezükhöz kapják, nem sokat törődnek a kerületükkel, — illetőleg lehetőleg ritkán tartanak beszámoló beszédek, jól tudván azt, hogy választóik úgy sem nagyon kíváncsiak arra, hogy hányszor ejtették ők ki a képviselőházban az „igen”-t, ezt a bájos mamelek jelszót.

Kőrössy Sándor ur, Debreczen város III-ik kerületének orsz. gyűl. képviselője, szintén sokáig késlekedett beszámoló beszédének megtartásával. De miután a jelen országgyűlési ciklus rövid másfél év múlva lejár, jónak látta mégis választói körében megjelenni s beszámoló beszédét megtartani.

A történelmi fontosságú esemény tegnap folyt le. A táviró a világ minden részébe megvitte a hírt, hogy Kőrössy Sándor ur, illetve a kormánypart, miként mentette meg a hazát, melyet a lármázó és erőszakoskodó ellenzék veszélyeztetett.

Beszédében kiterjeszkedett a képviselőház működésének fontosabb mozzanataira. A pénzügyekről szólva elég kegyes volt elismerni, hogy az elért pénzügyi eredmény főleg a nemzet áldozatkészségének köszönhető. De már a véderő-vitánál a haza megmentésének érdemét a kormánypart számlájára írta. Az ellenzék túlzó követeléseivel beláthatatlan viszályokat idézett volna elő, de a kormánypart volt az, mely bölcsen, okosan kievezett a Scylla és Charibdys közül. Nem áldozott föl semmit, sőt a magyar nyelv jogainak sikerült a közös hadseregben érvéyt szerezni. Elismerte ugyan, hogy jogunk lenne az önálló magyar hadsereg felállításához is, de *célszerűségi* tekintetből e jog érvényesítését nem szabad sürgetnünk, mert különben fejfel mennének a falnak s betörnők az orunkat.

Majd meghoz az idő mindent — vigasztalt bennünket jó Kőrössy Sándor — lesz még nekünk önálló hadseregünk is, ha ugyan be nem olvasztanak bennünket Ausztriába, mint a hogy a honvédséget beolvasztották a közös hadseregbe!

A kir. táblák decentralizációjáról szólva, szerénysége nem engedte ugyan nyíltan kimondani, de sejtetni engedte, hogy Debreczen a kir. táblát első sorban Kőrössy Sándor urnak köszönheti, hisz ő volt az, ki a királyt figyelmeztette

városunk jóvá aspirációjára. E téren kifejtett fáradozásait nyilvánosan meg is köszönték neki.

A közigazgatás államosításáról megtudtuk, hogy a kormány *központi közigazgatást* akar létesíteni. Hogy ez milyen csodabogár lesz, azt véges elménkkel még a Kőrössy Sándor ur magyarázata után se tudtuk fölfogni. Lehel, hogy ennek a mi korlátolt fölfogásunk az oka, mely a dolgok mélyébe nem tud bepillantani.

Ennek tulajdonítható az is, hogy Kőrössy Sándor urnak a Kossuthal szemben elfoglalt álláspontját se tudjuk megérteni. Kossuthot magyar állampolgárnak tartja ma is, mégis azt mondta, hogy az aradi levéllel Kossuth önmaga rekesztette ki magát az állampolgárság kötelékéből. Kossuthnak bizonyára nagyon jól fog esni, hogy Kőrössy Sándor ur ennek daczára sem tartja őt hontalan páriának s érdemeit elismeri.

A mit a pártviszonyokról mondott, azok igen érdekes államférfiúi kijelentések voltak. Szerinte az ellenzék megbomlott, csak a kormánypart áll olyan erősen, mint a Sion hegye! A kormánypartot ma is a *szabadelvűség* eszméje vezérli, — csak az emberek változtak de a rendszer nem változott.

Fájdalommal vesszük tudomásul!

Szerettük volna megtudni, hogy milyen véleményben van Kőrössy Sándor ur a *konzuláris biráskodásra* vonatkozó törvényjavaslat felől, hogy a chaoszban tájékozni tudtuk volna magunkat. Erről azonban Kőrössy Sándor ur hallgatott.

Philosophus tacet!

*

Kőrössy Sándor, Debreczen sz. kir. város harmadik választó kerületének orsz. gyűl. képviselője, tegnap délelőtt tartotta beszámoló beszédét a városháza nagy termében. A beszámoló-beszéd megtartása 10 órára volt kitűzve, de a választók oly lassan gyülekeztek, hogy a beszédet csak 11 óra tájban lehetett megkezdeni. Ekkorára megtelt a terem, de távolról sem mondhatjuk azt, hogy zsúfolva lett volna.

A beszámoló beszéd meghallgatására megjelentek a többek közt: gr. Dégenfeld József főispán, Rásó Gyula alispán, Simonffy Imre polgármester, Fráter Imre a kormánypart elnöke, Kiss József, kir. tanfelügyelő, Dr. Sár-vary Gyula t. főorvos, Szilágyi Károly, Nemes Kálmán, Márk Endre ügyvéd, Tóth Sámuel, Géresi Kálmán, Bekéssy László, Joó István tanárok, Sándor Kálmán kir. főmérnök, Mészáros József kir. törvényszéki bíró, Csanak József, Zádor Lajos nagykereskedő, Pap Ferencz nyugalmazott városi főjegyző, számos városi

tisztviselő stb, míg a polgári osztály elenyésző csekély számmal volt képviselve.

Fráter Imre pártelnök üdvözölvén a megjelenteket, fölkérte Paksy Imre, Váczy János és Harmath Gergely párttagokat, — hogy mint küldöttségi tagok hívják meg Kőrössy Sándort beszámoló beszédének megtartására. A diszmagyarba öltözött Kőrössy Sándor a nevezett küldöttségi tagok kíséretében a teremben megjelenven, Fráter Imre pártelnök üdvözölte őt a választók nevében, köszönetet mondván neki azért, hogy számos teendő mellett alkalmat vett magának beszámoló beszédének megtartására s választóival való érintkezésre. Oly tény ez — ugymond — melyet a törvény nem rendel és nem szabályoz, de a parlamentarizmus élet szentesítése által gyakorlattá fejlődött. — Felkéri Kőrössy Sándort beszámoló beszédének megtartására.

Kőrössy Sándor ekkor megkezdte beszédét, melyet — saját följegyzéseink alapján — a következő fő kivonathban ismertetünk: — Mélyen tisztelt választók! Negyedfél éve mult, hogy engem bizalmukkal harmad izben megajándékoztak. E negyedfél év elröppenő hab az idők tengerében. (Általános tetszés.) Ezen idő alatt most van először alkalmam választóimat ilyen tömegesen együtt láthatni, most van alkalmam számot adni működésemről. Fogadják mindannyian legmélyebb köszönetemet szives megjelenésükért!

A magyar állami hatalomnak sarkkővét önök képezik. (Fokozódó tetszés) foguk van megbizottaiktól számon kérni eljárásuk indokait. Midőn becses figyelmüket és türelmüket kérem, ne várják azt tőlem, hogy a törvényhozás minden működéséről szóljak, mert arra a mai nap sem lenne elegendő. Csak a kiválóbb tárgyakat sorolom fel.

Mi, a szabadelvű párt tagjai, az 1867-iki kiegyezés által előirt alapról nem tértünk le. Ezen alapon akartuk fejleszteni hazánkat s Ausztriával állandó szövetségben erőssé tenni a monarchiát. Ezen alapon alkottuk a hazánk fejlődésére alkalmas törvényeket. A ki a létező nehézségeket figyelembe véve itél, belátja, hogy Magyarország úgy anyagi, mint szellemi téren sokadt haladt. A külföld is tudja ma már, hogy az osztrák magyar monarchiának egyik független állama mi vagyunk. (Lelkesült szempillantások.)

Ennek kivívása azonban sok munkásságba s tetemes penzáldozatba került. De a ki a célt akarja, annak az eszközöket is akarnia kell. (Igaz! Ugy van!) El kell viselnünk a terheket, mert ha polgárisult állammá nem tesszük hazánkat, úgy az a hódító hatalmak zsákmányává lesz. Mi pedig ezt az országot ezentul is Magyarországnak akarjuk megtartani.

Pénzügyeink állásáról szólva örömmel jelentem, hogy míg eddig folytonos deficit mutatkozott államháztartásunkban, most már hiány nincs, sőt némi felesleg is mutatkozik. (Felol-

vassa szónok az 1890-iki államháztartási mérleget.) A deficit tehát eltűnt.

Ezt első sorban annak köszönhetjük, hogy 1888-ban maga Tisza Kálmán, az akkori miniszterelnök vette át a pénzügyek vezetését s szigorú rendet és takarékoskosságot hozott be az államháztartásba. Azonnal javult a helyzet s Tisza ki is jelentette, hogy az 1890-iki budget hiány nélküli lesz. Ezen jóvondolás be is teljesedett.

Nagy része van e sikerben Dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszternek is, a ki kiválóan jártas ember a pénzügyek terén. Ő volt az, ki Tisza mellett mint államtitkár működött s államháztartásunk rendezése terén nagy szolgálatokat tett.

De a fő érdem a nemzeté, mert a nemzet áldozatkészsége tette lehetővé a pénzügyi egyensúly helyreállítását. A nemzet készséggel és odaadással viselte a terheket. (Más szóval: az adóprós jól működött. Szerk.)

A törvényhozás fontos intézkedései közé tartozott a *regüle-megváltása*. Az italmérségi jog már olyan átlukgatott kiváltság volt, melynek értéke alig volt. *Sok korszmába már a varjúk mentek be hábi.* (Egy hang: A melyek nem fertek el a debreczeni városháza tetején!) A regále csak a forgalmat akadályozta. E középkori maradványt le kellett rombolni. Nem is volt senki, a ki a regalét a régi kiváltságos alapon fentartani óhajtotta volna, csak is ott volt nézeteltérés, hogy többen a törvényhatósági joggal bíró városok regaléját fentartani kívánták. Én is ezek közé tartoztam. — de a többség azt hozta fel, hogy a városok regaléjogának fentartása rést ütne az egységes kezelésben. A városokat azonban előnyben részesítették, a mennyiben a városok regaléjának megváltásánál a zárszámadás vételett kulesul s az állam 30%-ban részesíti a városokat. Ilyen kedvezmények mellett aztán én is megszavaztam a törvényjavaslatot, mert tudtam, hogyha az ország gazdag, nem lesznek a városok szegények.

A *védoró-vita* részleteit felesleges ismeretnem, mert azokról a lapok utján értesültek. Az élet bebizonyította, hogy a védoró-törvényből, melyet az ellenzék oly hevesen támadott, semmi rémséges veszély nem hárult reánk.

Az államok egyre-másra szaporítják hadseregeiket. Hugó Viktor a hatvanas években azt írta, hogy a XIX-ik század a polgárisultság szülőtte. Ha Hugó Viktor a mai helyzetet látna, bizonyára nem írta ilyet. E század végén olyan jelenségek mutatkoznak, mintha az emberiség vissza akarna térni az ököl-joghoz. Bismarck is azon tételt állította fel: *„Kraft geht vor Recht!”* (Bismarck ezt így mondta: *„Macht geht vor Recht!”* — de meg is bukott ezen a theóriájával! Szerk.) A nyers erő korát éljük. Az európai helyzet kényszerítette a védoró-törvény benyújtására a kormányt. Az ellenzék e törvénynek főként a 15-ik és 25-ik szakaszait kifogásolta, az előbbire azt mondván, hogy az alkotmányt sérti, az utóbbira pedig azt, hogy germanizál és súlyos terhet ró az ifjúságra.

Be kell vallanom, hogy a mint a törvényjavaslat eredetileg benyújtott, ezen vád nem is volt alap nélküli. A kormány nem akarta ugyan az alkotmányt sérteni, de az illető szakaszok szövegezése homályos volt, pedig a *hatalommal és Ausztriával szemben nagyon vigyázóknak kell lennünk!* (Kár, hogy ezt az elvet a kormánypárt nem követi! Szerk.)

A 14-ik szakaszra vonatkozólag maga a miniszterelnök nyújtott be módosítványt, melynek értelmében a 68-iki törvény szóról-szóra bevétellett az új védoró-törvénybe.

A 25-ik § eredetileg tulszigoru volt. Én ez eredeti alakjában a szabadelvű körben elneveztem is. Miután a hadseregnek elegendő tiszje nines, a kormány kénytelen volt az ifju-

ságot arra szorítani, hogy minden önkéntes tegye le a tiszti vizsgát. Erre én azt mondtam, hogy legalább magyarul legyen szabad letenniük a tiszti vizsgát. Az országgyűlés csakugyan ilyen irányu határozati javaslatot fogadott el s ő felsége az utasításokban kiadta, hogy a magyar ifjak magyarul vizsgázhatnak, a német nyelv tudása csak annyiban követeltetik tőlük, a mennyiben arra a szolgálat érdekében okvetlenül szükség van. A vezény-szavak elsa-játítása — például a *„Vorwärtz!”* — nem is nehéz, *ámbar ez ritkán fordul elő.* (Derültsg. Felkiáltás: ez már igaz!)

A honvédelmi miniszter jelentése szerint a magyar ifjak legnagyobb része le is tette a tiszti vizsgát. A magyar nyelv érvénye tehát behozott a közös hadseregbe, a mi vivmány-nak tekinthető, — míg ellenben a merev magatartás a *koronával és a monarchiával államával beláthatatlan viszályba kevert volna ben-niüket.*

A közös hadsereg intézményét megbolygatnunk nem lehet, mert Ausztriának és Magyarországnak kölcsönös szükségük van egymásra. Sőt nekünk még nagyobb szükségünk van Ausztriára, mint neki mi reánk. Mert például ha Oroszországgal háboruba keverednénk s azt elvesztenők, az osztrákoknak volna védője a nagy Németországban, a szlávoknak pedig Oroszország lenne a protektora, de mi minden védelem nélkül állanánk. (A régi muma! Pedig jól emlékezhetnék rá Körössy Sándor ur, hogy 1849-ben az egyesült Ausztria és Oroszország alig birtak velünk! Szerk.)

Nem kell tehát *fejfel menni a falnak!* Minket megillet még az önálló magyar hadsereg alakításának a joga is, mert arról soha le nem mondtunk. De *csélszerűség* okokból nem lehet a közös hadsereg intézményét megbolygatnunk, hanem arra kell igyekeznünk, hogy a közös hadsereg tiszti karába minél több magyar ember jusson be, mert csak így válik lehetségessé, hogy egykor önálló hadsereget alakíthassunk.

A védoró-vita által felizgatott kedélyek még le sem csilapultak, midőn új esemény adta magát elő: a *honossági törvény módosítása*, melyet Irányi Dániel vetett fel. Tisza Kálmán kijelentette, hogy Kossuth Lajos magyar állampolgárnak tartja, de megígérte, hogy ugy általában, mint tekintettel a szóban forgó körölményre, a módosításra vonatkozólag javaslatot fog előterjeszteni. De közbejött Kossuthnak az aradiakhoz intézett levele, mely levélben Kossuth a jelenlegi állapotok törvényes voltát megtagadta. Ekkor az összes miniszterek elleneztek a módosítást, ebből Tisza levonta a következtetést s 1890. márcz. 13-án lemondott.

Hogy Tisza 15 éven át mit tett a hazáért, azt ki fogja mutatni a részrehajlatlan történelem. De azt már most is kimondhatjuk, hogy az államháztartás rendezésére vonatkozó ígérétét beváltotta.

Az ellenzék azt állítja ugyan, hogy Tiszát az ő támadásai buktatták meg; ez azonban nem áll, mert Tisza bírta ugy a korona, mint a parlamenti többség bizalmát, de lemondott azért, mert a Kossuth honosságára vonatkozó ígérétét be nem válthatta s ezzel példát mutatott arra, hogy miként kell a parlamentáris államférfiának eljárni.

Tisza ajánlatára ő felsége a tiszta jellemű, lovagias magyar főurat, gr. Szapáry Gyulát nevezte ki miniszterelnökké. Tisza lemondásával az elv nem változott, csak a személyek változtak, az elv ma is a *szabadelviség elve.*

Az új kormánynak rögtön meggyűlt a baja a honossági törvény módosítására vonatkozó javaslattal. Sajnos, hogy a függetlenségi párt nem maradt meg a törvényes alapon, hanem a vitába belekeverte a Kossuth személyét is. A szabadelvű párt erre azt mondta, hogy a ki a törvényesen megkoronázott királyt és a

törvényesen összehívott országgyűlést el nem ismeri, az önként mondott le honpolgárságáról.

Kossuth, a magyar nép felszabadítója, a nemzet tisztelétének tárgya s a mely nemzet nem ismeri el nagy férfainak érdemeit, annak királya iránti hűsége is kétes. Sajnos tehát, hogy a függetlenségi párt Kossuth nevét belekeverte a vitába. A mult érdemeinél fogva, ámbár politikáját követni nem fogom, Kossuthot ma is magyar állampolgárnak tartom, mert Kossuthot semmiféle tételes törvény nem tiltja ki a magyar nép szívéből.

Áttérve a *kir. tábla decentralizációjára*, kijelenti, hogy az eredeti javaslatban a székhelyek közé Debreczen nem volt fölvéve. Ez ellen ő azonnal fel is szólalt s tiltakozik Thaly Kálmánnak beszámoló beszédében foglalt azon állítása ellen, hogy Debreczen a kir. táblát a függetlenségi és 48-as pártnak köszönheti. (Ezt Thaly nem mondta, hanem csupán annyit mondott, hogy a függetlenségi párt volt az első, mely a debr. kir. tábla érdekében sorompóba lépett. Ezt talán Körössy S. ur is elismeri. Szerk.) Hogy Debreczen kir. táblát kapott, a többségben levő kormánypárt jó akarata is kellett, sőt kir. ő felsége is melegen érdeklődött a debr. kir. tábla iránt, a mint erről neki személyesen volt alkalma meggyőződni.

Az *elkeresztelés* kérdésével röviden foglalkozott. Az országgyűlés az 1868-iki törvény és a miniszteri rendelet fentartása mellett nyilatkozott, — de nézete szerint a további sürölődások csak úgy lesznek elkerülhetők, ha az anyakönyveket az állam kezeli és ha behozatik a polgári házasság.

A *közigazgatás reformjára* vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány az u. n. állami közigazgatást, *vagyis helyesebben a központi közigazgatást óhajta behozni.* Azokat a teendőket, melyek az államot illetik, és nem a társadalmat, a központi hatalom által kinevezett tisztviselők teljesítik: ez az állami közigazgatás. A társadalmat csak az ellenőrzés szerepe illeti.

A közigazgatás javítását mindenki óhajlja, de a kivételre nézve vannak eltérések. Van olyan nézet, mely minden hatalmat a kormány kezében akar összpontosítani. Ezen irányt nem támogathatja, mert ez az abszolutizmusra vezet. — Mások a kormányt tehetetlen nezőjévé tennék az önkormányzat működésének. Ez az országot atomokra darabolná s az állam annyi részre oszlanék, a hány nemzetiség lakik benne. A kormány egy közép-utat fog követni, hol a központi hatalmi közegek és az önkormányzati közegek egymás mellett haladhatnak.

Egylőre csak a vármegyékre fog terjedni a reform, a városokról ma még nincs szó. Ma a vagyon és értelmiség a városokban van összpontosítva s a legszelesebb körű önkormányzst a városokban létesíthető.

A dolog lényege nem abban áll, hogy válsztják-e, vagy pedig kinevezik a tisztviselőket hanem abban áll, hogy szélesebb körrel bírjanak a törvényhatóságok. A reform így van tervezve s a *közigazgatási bíróságok* megvédik az egyeseket a hatalom kezelőinek önkénye ellen.

Tisza Kálmán *bukásával* — ugymond — illetve lemondásával, azt jósolta az ellenzék, hogy a szabadelvű párt szétbomlik. Az ellenkező történt. Például a függetlenségi párt két részre szakadt. A mérsékelt ellenzékben is megvannak a felbomlási processusok. A szabadelvű párt kimondta, hogy pártkülönbség nélkül minden képviselőt fölvesz egyenként, de pártokkal nem egyesül. A mérsékelt ellenzék még mindig külön pártot képez, noha egy közjogi alapon áll a kormánypárttal s a mérsékelt ellenzék által hangsúlyozott állami közigazgatást a kormány fölvette programjába.

Röviden ismertette a függetlenségi párt

két árnyalata közti különbséget, kijelenti, hogy ő megmarad a 67-es alapon s ezt bizonytalan jövőért feláldozni nem hajlandó. Ezen az alapon jogos aspirációinkat megvalósíthatjuk. Ilyen aspirációk: a külön magyar udvartartás, annak hangoztatása, hogy a király legalább is az év egy részében itt lakjék, a magyar ezredékben magyar legyen a vezényszó. Mindezeket sepen, lassan elérhetjük, csak nem kell mindjárt lármázni és erőszakoskodni. (Főleg pedig nem kell mamelukoskodni! Szerk.)

Jogos követelésnek tartja érdekeink védelmét a közgazdasági téren s ha jobbnak látszik, esetleg még az önálló vámterület felállítását is. Köszönetet szavaz Baross Gábornak (Eljenzés), ki Ausztriával szemben férfias magatartást tanúsít s reméli is, hogy *mag miniszteri székén maradjon*, hasonló magatartást fog tanúsítani.

Ha a kormány és többség — ugymond — rosszul kormányoz: akkor legyen mindenki ellenzéki, — viszont ha jól kormányoz: akkor legyen mindenki kormánypárti, — de *pártonkivülinek egy állampolgárnak sem szabad lenni!* (Helyeslések.)

Beszéde végén Debreczenre áldást kíván s szavait így végzi: *Éljen a haza, és mindenek felett a szabadelvű párt!* (A legutóbbi pedig Körössy Sándor ur — ezt mondjuk mi.)

Paksy Imre kir. közjegyző a választók köszönetét fejezi ki azért, hogy Körössy Sándor a város parciális érdekeit is védte. Ő volt az, ki a kir. táblák elhelyezésénél, Debreczen érdekében legelőször felszólt (Tagadjuk! Szerk.) s a trón számolyánál is tolmácsolta Debreczen jogos aspirációját.

Végül *Fráter Imre* pártelnök áldotta meg a szent gyülekezetet, mely honmentő igékkel megrakodva, déli harangszóval szetoszlott.

Igen különösnek tűnt föl, hogy *egy kir. közjegyző* — tehát közhivatalnok — tolmácsolta a választók köszönetét s eltűnődünk a felett, hogy miért nem akadt e szerepre független állású választó polgár? A »hivatalos színezet« nem nagyon illik a képviselői beszámolókhöz! S miután a *jövőre* nézve egy oldalról sem történtek kijelentések, kíváncsian kérdezzük: hogy Körössy Sándor urnak tegnapi elokvenziális remek-műve beszámoló beszéd volt-e, vagy *bucsu-beszéd* — vagy pedig mint a kettő együtt véve!?

Strossmayer, a németbe oltott hirhedt horvát püspök, kit a horvát tuzók a délszlávok primásává szeretnének kinevezetni, hosszú bójti pásztorlevélét bocsátott ki, a mely politikai kérdésekkel is sokat foglalkozik. A pápa viszonyát az olasz kormányhoz tarthatatlannak hiszi a pásztorlevél, a *magyar kormányának az elkeresztelés ügyében kiadott rendeletét pedig az egyház jogai ellen intézett támadásnak tartja*. Behatóan foglalkozik Strossmayer e levelében a hirhedt kievi távirattal, s tagadja, hogy annak bármintó törvénytelen intenciója lett volna. Hasonlóképen visszautasítja azt a vádat, hogy ő Szerbiában katolikus propagandát csinált volna. Végül pedig kikel azon szemrehányás ellen, mintha a Magyarországgal való kiegyezésnek 1873-ban történt revízióját megáldotta volna, míg most titokban áskálódik ellene. Ezt egyszerűen valótlannak mondja a pásztorlevél. Strossmayer, kin a királyi intés sem fogott, addig fészkelődik, a míg ki nem tesz a szüret a diakóvári püspöki palotából.

BELFÖLD.

A közigazgatás államosítása ellen egyre-másra érkeznek a kérvények a képviselőházhoz. Ujabbán Nyiregyháza város polgárainak kérvényét nyújtotta be Beniczky Miksa képviselő.

Az udvar Budapesten. A budai kir. palotában már javában folynak az előkészületek a csütörtöki udvari estélyre, melyen

részt fog venni József főherceg családja is, és meg lesznek hívva a főúri világ tagjai s közeletünk kitünőségei.

Oláh fészkelődések. Az erdélyrészi oláh izgatók még mindig fészkelődnek a kisdudovási törvényjavaslat ellen. Ujabbán Szászvárosba, Fogarasra és Szilágysomlyóra hívtak össze tiltakozó gyűlést. Persze, a gyűléseken az egy-két kolomposon s néhány heti vásáros oláhon kívül, a kit ott fognak meg a piacon, nincs más választó.

A varini botrány. A képviselőházban gróf Apponyi Albert szóvá tette a varini választási mozgalmak során fölmerült visszaéléseket s ekkor gr. Szapáry miniszterelnök azt a megjegyzést tette, hogy a jelöltet azért akadályozták meg beszédében, mert a kommassáció és a regale-váltás ellen izgatott. Erre vonatkozólag Zmeskál, a képviselő-jelölt kijelenti, hogy Kisuczka-Ujhelyen a népgyűlés alkalmával a népet nem a hatóság szorította ki, hanem az *uradalmi kerülők*.

KÜLFÖLD.

Tüntetés Crispi mellett. Palermóban Nicotera és Rudini ellen tüntetés volt, mely végül oly rettenetes zavargássá fajult, hogy a prefektus beadta lemondását. Nicotera a bukott miniszterelnököt, Crispi kérte meg, használja föl befolyását a nép lecsendesítésére. Crispi ezt meg is tette, táviratilag szólított föl a palermói lakosságot, hogy tisztelje a törvényeket s kivánságait csak megengedett módon nyilvánítsa.

Munkás-mezgalmak. Liverpoolban kétezer dock-munkás megszüntette a munkát. Az általános strájk kikerülhetetlennek látszik. Az Egyesült Államok bányamunkásainak nemzeti egyesülete gyűlést tartott s elhatározta, hogy május elsején valamennyi munkás a nyolcz órai munkaidő behozatalát fogja követelni.

A királyné Jeruzsálemben. Erzsébet királyné jeruzsálemi utjának híre a szent városban nagy örömet keltett. — A jeruzsálemi kormányzó, Ibrahim basa, a királynét már Yaffában fogja üdvözölni s onnét nagy katonai kísérettel vezeti Jeruzsálembé, hol a királyné az osztrák menháza száll.

Nihilista hajszá. A Timesnak írják, hogy Oroszországban ujabb erővel tört ki a nihilista hajszá. A mult héten nem kevesebb, mint 185 ugynevezett nihilistát hurczoltak börtönbe, kiket minden itélet nélkül egyenesen Sziberiába küldenek. Közlebb még számos elfogatásra van kilátás.

A kereskedő-társulat kérvénye.

Debreczen, febr. 16.

Említettük már, hogy a debr. kereskedő-társulat kérvényt nyújtott a városi közgyűléshez, melyben a kereskedelmiakadémia részére emelendő épület költségeinek részbeni fedezésére az alapítványi pénztárban e célra elhelyezett 52,244 frtnak átengedését kérelmezi. A kérvény egész terjedelmében így hangzik:

Tekintetes bizottsági közgyűlés!

Midőn a tisztelettel alulírott kereskedő-társulat, a kereskedelmi szakoktatás teljes hiányának némi pótlása tekintetéből ezeltől 34 évvel nagy áldozatok árán és a mult regíme politikai iskolája által mesterségesen felidezett akadályok legyőzése után, létrehozta a kereskedelmi alsófoku (vasárnap) iskolát, s midőn azt követőleg a közjogi kiegyezés után felébredt nemzeti öntudat által nagyra növesztett kulturális törekvéseknek eleget teendő, 1871-ben megalkotta a reálkereskedelmi iskolát, mely fokozatosan az ország egyik legelső kereskedelmi akadémiájává fejlődött, — ugyanakkor teljes tudatával volt azon nehézségeknek, melyeket ezen intézeteknek a kor követelményéhez a szakoktatás magasabb igényeihez mért fenntartásával magára vállalt.

De teljes tudatával volt társulatunk egyszersmind annak is, hogy közszükséget pótló ezen intézeteknek fenntartása tekintetében biztosan számíthat városunk hatóságának és közönségének erkölcsi és anyagi támogatására

és annyival inkább, mert ezen iskolák a kereskedelmi tudományok terjesztésén és népszerűsítésén kívül valóságos missiót is teljesítenek a tekintetben, hogy kereskedelmünk valóban az legyen, a mivé lennie kell nyelvben és szellemben magyar és nemzeti.

E cél és meggyőződés vezérelte társulatunkat akkor is, midőn iskoláink érdekében feláldozta utolsó krajczárig összes vagyonát, — s midőn a társulási kényszer eltörlése után számban megfogyott tagjainak önkéntes hozzájárulásával magára vállalta azon terhek viselését, melyre annak előtte törvényes intézkedések a kereskedő osztálynak minden tagját kötelezték.

Társulatunk nem kívánt az általa elviselhető terhektől akkor sem menekülni, midőn az 1884. évi XVII.-ik t. cz. életbe léptetése folytán a törvényhatóságok lettek kötelezve az alsófoku kereskedelmi iskolák fenntartására, — sőt időt, fáradságot és áldozatot nem kímélve mindig azon igyekezett, hogy ezen iskolája is beilleszthető legyen — a városi házipénztár minden megterhelhetése nélkül, azon kulturális alkotások keretébe, melyek terhek és kötelezettségek nélkül csak előnyököt biztosítanak a városnak.

A szem elől soha nem tévesztett kötelességérzet és áldozatkészség adta meg társulatunknak azon alapot, melyen mindkét iskoláját felépíthette és fentarhatta, — s az szerzte meg részére azon megtisztelő elismerést, mely a magas kormány, e nemes város és a helybeli kereskedelmi és ipar-kamara anyagi és erkölcsi gyámolításában nyert és talán ez időszertint is kétségbe vonhatlan kifejezést.

Ezen elismerés, s mindkét iskola növekedési létszámának fokozatos emelkedése ösztönözte társulatunkat nemcsak a megkezdett irányban való továbbhaladásra és nehéz viszonyok közepett a további kintartásra, hanem arra is, hogy megadja iskoláink azon biztos alapot, melyet azok a tanítás céljainak, — a növendékek egészségének s egyáltalában az eddig elért sikerek kockázatát nélkül már tovább nem nélkülözhetnek.

A mit különben ez irányban a rendelkezésre állott szerény eszközökkel és anyagi erőnkkel teljes kimerítésével meglehetett tenni, mindaz megtétezt; de intézetünk legnagyobb baján és hiányosságán, hogy nincs saját háza és otthona — segíteni ez ideig társulatunknak még nem sikerült. Pedig e nélkül nem tarthatjuk iskoláink fennállását sem biztosítottak, sem a többi rokontermészetű intézetekkel szemben versenyképesnek, mert a pedagógiai-, didactikai, egészségügyi és egyéb követelményeknek kielégítése annak hiányában a kormány és társadalom által támasztott nagy és jogosult igényekkel szemben nem eszközölhető.

Kétséget nem szenved, hogy e bajnak és társulatunk által le nem győzhető akadálynak felismerése és elhárításának szüksége vezérelte a tekintetes városi tanácsot és bizottsági közgyűlést akkor, midőn az 1877-ik évben a nméltóságú belügyminiszteriumnak 31,503/1807. számú jóváhagyásával elhatározta, miszerint az akkor bemutatott terv- és költségvetés szerint felépítendő gazdasági és reáliskolán kívül a kereskedelmi iskolának is állandó helyet épít és biztosít.

Mi és velünk együtt Debreczen és vidékének kereskedő közönsége és mindazok, kik a kereskedelmi tudományok terjesztésének és a hazai kereskedelem magyarrá tételének emi-nens fontosságát felismerik: örömmel és mélyen érzett hálás köszönettel fogadtuk a tekintetes bizottsági közgyűlésnek emez elhatározását s noha annak megvalósítása közbejött körülmények miatt mindeztideig még nem volt eszközölhető, — megnyugvással vártuk azon időt, midőn a fentérintett építkezésekre felvett összegnek a házipénztár kiegészítésére fordított 145,943 forintot tevő része a nevezett pénztár által megtérítették.

Mint hogy a gazdasági iskola már évek előtt rendeltetésének atadatott, — a reáliskola pedig hatósági kijelentés szerint kölcsön útján fog felépíttetni s a házipénztár kimutatás szerint 53,244 frt 78 krt már megtérített — és vegre mivel iskoláinknak állandó és czélszerű elhelyezését és berendezését a magyar kormány

rendeleteivel és a tanítás fokozódó igényeivel szemben továbbra el nem odázhatjuk: annál fogva érett megfontolás s a fenforgó viszonyok és körülmények gondos számbavételével társulatunk múlt évi február hó 9-én tartott közgyűlésében egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy iskolája részére a tanítás czéljainak valamint az egészségügyi követelményeknek teljesen megfelelő állandó épületet emel.

Midőn ezen előzményekről a tekintetes tanácsot és tekintetes bizottsági közgyűlést tiszteletteljesen értesíteni szerencsénk van — egyszerűen eddigi eljárásunk és működésünk eredményeként felelőnk, miszerint a hivatott közgyűlési határozat alapján és annak értelmében, az Egyháztérén 339. és 340. sorszám alatt levő 665 [ ] öl területű házastelket a felépítendő iskola helyiségeül, külső földjeivel együtt 32,500 forint vételárért immár megszerztük, mely telek ugy fekvésénél, valamint területénél és egyéb tulajdonságainál fogva, szakértők véleménye által is támogatott meggyőződésünk szerint, minden tekintetben megfelel az iskola elhelyezése érdekében tamasztható jogosult igényeknek.

E telken óhajtuk az egyszerű takarékoság szemellett tartása mellett létesíteni azon épületet, melyben mindkét iskolánk s a társulatunk részére szükségelt helyiségek állandó elhelyezésüket és berendezésüket nyernék.

Az egyszerű, de diszes homlokzattal tervezett s minden egyoldaluságtól és túlzástól ment kétemeletes épület effectív költségcsökkentése a tanítás és nevelés czéljainak s a hygienicus követelmények el nem mulasztható teljesítésének számbavételével — 120,000 forintban lett felvéve; és noha jól tudjuk, hogy ezen alajában véve igen szerény összeg mellett is, mily nagy nehézségek és akadályok állanak e tervünk kivitelének útjában és noha tudjuk és ösmerjük társulatunk szerény anyagi erejét is mely a telek vételárának kifizetésével teljesen ki leend merítve, — mindazonáltal nem késünk iskolánk érdekében társulatunknak nagy gondal, utánjárassal és takarékosággal fillérenként összegyűjtött vagyonát, immár másodízben feláldozni s tervünk megvalósítását egy besületes akarat egész erjével előmozdítani, mert tudjuk, hogy önzéstelen közhasznú törekvésünkben gyamolítani fognak bennünket városunk jobbjai.

Teljes bizalommal és reménnyel járulunk ennél fogva a tekintetes bizottsági közgyűlés elé azon tiszteletteljes kérelemnek előterjesztésével, hogy a kereskedelmi akadémia és kereskedelmi alsófokú (vasárnapi) iskola építési költségeinek részbeni fedezésére a gazdasági, real- és kereskedelmi iskolák felépítésére 1877-ben felvett, de fel nem használt 53,244 forintot tevő összeget rendelkezésünkre boesájtani s az által iskolánk fennállásának biztosítását lehetővé tenni kegyeskedjék.

Alázatos kérelmünk támogatása czéljából nem kívánunk sem praecedenset, sem oly esetekre hivatkozni, a hol és midőn hasonló fontosságú és rokon természetű culturalis alkotásokra százezrek lettek kérve és engedélyezve, — nem akarunk a kínálkozó példák daczára sem más városok eljárására utalni, — röviden itt csak annak tiszteletteljes felemlítésére kívánunk szoritkozni, hogy meggyőződésünk szerint nem kértünk a tekintetes bizottsági közgyűléstől sem teljesíthetlent, sem oly áldozatot, melynek megfelelő aequivalensét ne nyújthatnánk, mert azáltal, hogy akademiánk és alsófokú iskolánk fennáll és létezik, s hogy a jelen tanévben is 308 növendéknek ad oktatást, s hogy 16,435 forint évenkénti költség szükségletének fedezéséhez a nemes város 1000 forintnál nagyobb összeggel nem járul, s hogy teljesen mentesítve van egy szakiskola fentartásának terhetől — és végre, hogy e két iskola is hathatós előmozdító eszköze szeretett városunk culturalis fejlődésének — mindez tiszteletteljes véleményünk szerint, megfelelő aequivalensét képezi kérelmünk tárgyának.

Ezeknek előterjesztése után bizalommal helyezzük iskoláinknak sorsát a tekintetes bizottsági közgyűlésnek kezébe, esedezvén, hogy kérelmünket pártoló kegyes elintézésben részesíteni méltóztassék.

Kelt a debreczeni kereskedő társulat választmányának és házépítési nagy bizottságának 1891. január hó 17-én tartott üléséből.

Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Király Ferenc,

titkár.

Ujdonságok.

* **A debreczeni orvos-gyógyászati egyesület** f. évi február hó 14-én tartotta meg rendes havi gyűlést a megyeháza nagy termében. A tagok majdnem teljes számmal jelentek meg, mert a napirend két érdekes tárgya: egy rák gyógyult esete és a Koch-féle szerrel történt befecskendezések referálása vonzott. *Dr. Fáy Márk* egy rákos beteget mutatott be, kinél anilin-kezelést alkalmazott, állítván, hogy attól a rák meggyógyult. Mint-hogy az egyesület a gyógyulást nem constatálta, felkerte a demonstrátort, hogy bizonyos idő múlva mutassa be ujong a beteget. A másik tárgyról, a Koch-féle szerrel megejtett kísérteleményekről *Dr. Ujjabossy József* referált. A helybeli közkórházban f. hó 7-ig mindössze 34 beteget oltottak be tuberculinnal, de eredménytelenül. Ezen oknál fogva a referáló ezen szert *a magán orvosi gyakorlatra alkalmatlannak nyilvánította* és a további befecskendezések a közkórházban is beszünttetettek.

* **Tiszt-hiány a honvédségnél.** Bár újabbán mind sűrűbbek a közös hadseregéből a honvédséghez átlépések, sem ez a körülmény, sem a tartalékos tiszték tettelegessége nem adott még maig sem annyi tisztet a honvédségnek, a mennyire ott az új reorganizáció folytán szükség van. — Ezért a közös hadügyminiszterium körrendeletet intézett a cs. és kir. csapat-parancsnokságokhoz, hogy szólítsák föl a tiszteket, főképp a tiszthelyeteket a honvédséghez való átlépésre. Köz tudomásu, hogy sok magyar születésű közös hadseregbeli tiszt e lépéstől azért tartózkodott eddig, mert a honvédséget nem tekintette oly színvonalon állónak, mint a közös hadsereget. Ma ez azonban már nem áll, amint maga a közös hadügyminiszterium is elismerte legutóbbi leiratában. Az újabb aera alatt annyira szerveztetett honvédségünk, hogy minden tekintetben egyenlő az a közös hadsereggel s az egyetlen különbség a szolgálati nyelv. (Sajnos, hogy más különbség nincs köztük! Szerk.) Ezért is, de miután az alantast tisztekre nézve (főhadnagy és hadnagy) ma igen előnyös előleptetések vannak a honvédségnél, bizonyosra vehető, hogy sok közös hadseregbeli tiszt áthelyeztetni magát honvédségünkhöz.

* **A depr. polgári kör** tegnapi hirdetett közgyűlését két hétre elhalasztották, mivel a tagok az alapszabályban előirt számmal nem jelentek meg. — A kör tagjai szombaton a kör piac-utcai helyiségében társas vacsorát rendeznek.

* **A színtársulat ötös bizottsága** a tegnapi előadás alatt tisztelettel a Csillag Teréz öltözékében s hálás köszönetét fejezte ki neki a miatt, hogy eljött hozzánk vendégszerelnél. A művésznő igen szívesen fogadta az ötös bizottságot s kijelentette, hogy ha szabadságját nyerhet, ismét nagy örömmel jó Debreczenbe. Szívesen látjuk!

* **Három évig Szibériában.** A napokban tért vissza Bostonba egy amerikai hajóskapitány, Morris W., ki három esztendőt töltött Szibéria bányáiban Morriss egy főkavadász-hajónak, a »Helén« schoonernek volt a kapitánya; négy amerikai és huszonkét japáni matrózával ezelt három évvel indult el a Behring-tenger orosz részére főkavadászatra. Mikor a nagy zsákmánnyal Yokamába akart visszatérni, hajóját a »Razabonach« orosz hadihajó üldözöbe vette s elfogta, a japáni matrózok közül pedig az oroszok hetet megöltek. A »Helén« megmaradt személyzetét azután Vladivosztoikba vitték, innen pedig nem sok teketória után gyalog a 150 mérföldnyire fekvő »Nikolaszki« szénbányába küldték. Morris rettenetesnek rajzolja a szibériai bányai életet. Mindennap minden embernek öt taligára

való szemet kellett fejtenie. Morriss egy lengyel fogolyhoz láncozták. — A lengyel nemsokára meghalt, s Morriss *négy napig hagyta a holttesthez láncozva*, hogy dolgozzék a lengyel helyett is, öt taliga szén helyett tíz taligára valót kellett fejtenie. Mivel azonban a holttest akadályozta, kettévágta s felet a szénrel együtt fölhozatta a bányából. Erre kalapácsot s vést küldtek le neki, hogy szabadítsa meg magát iszonyu terhetől. Egy év múlva köteles részét leszállították három taligára. A harmadik év végén, végre egy tolmácsot küldtek le hozzá, a ki kézbesítette neki a kiszabadító végzést. — Társai nagyobbára ott veszték a bányában.

* **Községi tisztújítás.** Tépe, bihari megyei községben élénk érdeklődés mellett f. hó 2-án volt a községi tisztújítás. Főbíró id. Buka József, másodbíró id. Szöllősy János lett. Községi pénztárnoknak Solyomossy Mihály, gyámpénztárnoknak Juhász Gy. Lajos választott. Végül Solyomossy János, Buka László és Lénárt I. választottak meg rendőri esküdtekné.

* **A kormánypárt bálja** szombaton éjjel zajlott le »Bika« szálloda nagy termében. A bálon meglátszott, hogy elmúlt már a farsang mert a közönség nem jelent meg olyan nagy számmal, mint a megelőző években. A bőjtű farsang csak halvány visszfénye a valódi farsangnak. Ez látszott meg a kormánypárt bálján is. A kik azonban jelen voltak, azok jól mulattak s a közönség csak hajnal-tájban oszlott szét.

* Apróságok.

Vendég: Hát sohasem beszélhetek én már magácskával, ugy négy szem közt, zavartalanul?

Czokrászlány: De igen — vegyen el feleségül.

Lelkész: (a 80 éves haldokló Jánoshoz.) Nyomja meg valami a lelkedet János?

János: Hát valami dolog régen furja a fejemet.

Lelkész: No hát csak ki vele...

János: Hát, instálom, ez előtt hatvan esztendővel egy lányt kerülgettünk. Miska pajtással. Haza jövet egyszer összekaptunk a csónakban, én meg a vízbe találtam taszitani. Azóta nem láttam. Tan még valami baj érte?

Tanár: Hogy hívják Husz követőit?

Tanuló: Huszároknak.

Hasonlít rá. Apa: (aki a fényképésznel véletlenül megpillantja a jogász fia arczképét.) Nini, a fiam! Jó kép; nagyon hasonlít rá.

Fényképész: Talán el tetszik vinni? Ime a számla.

Apa: Mit? Hát még nincs kifizetve?

Fényképész: Még nincs.

Apa: No ez még jobban hasonlít rá.

Nagott mondott.

— Biz ugy, dicsekszik az obsitos huszár, — harminez csatában kaszált az én kardom...

— És János bácsi nem sérült meg? kérdezi nagy álmálkodva egyik hallgatója.

— Dehogyan nem! — vág vissza az obsitos, — egyszer a fejemet is levagták.

Nem sietős. Pap: (a beteg cigányhoz.) Akarsz-e üdvözölni?

Cigány: Akarok, szentséges atyám uram, már hogy ne akarnék, de most nem.

Kedvező alkalom.

Kisasszony: Ma a legjobb alkalom kínálkozik rá, Aladár, hogy megkérdezzem a papától a kezem.

Gavallér: Hogyan, jó hangulatban van?

Kisasszony: Ellenkezőleg, roppant dühös a szabóm számlájáért s bizonyosan örül, ha megszabadulhat tőlem.

Méltánytalanság.

Károly: Mama, Lajos semmi helyet sem akar nekem hagyni az ágyban!

Anyá: Semmi helyet? többet elfoglal a felénél?

Károly: Nem, mama; de az ágy közepén akarja a maga felét és nekem a két kis szelét hagyja.

Angol katona. Londonban egy angol katona, a kit a külügyminiszterium elé rendelték ki őrségre, ritka módon és ok miatt szökött meg. Elégedetlen volt az — időjárással s dühösen kiáltott:

»Nem állom ki tovább ezt a hideget!«
Fegyverét földhöz vágta, aztán megfutamodott s mindez ideig nem akadtak nyomára.

Igazán van.
Férj: No már akár haragszol akár nem, edes, ez az étel borzasztó ízű!

Nő: De pedig ott áll a szakácskönyvben, hogy jóízű.

Az iskolából.
Tanító: Saláta Pista, mondd meg nekem mivel éltek a zsidók a pusztában.
(Mannával, — sugják neki jobbról balról.
Tanuló: Pannával.

Kétértelmű.
Tanuló: Azt hiszed, hogy nem buklok meg a vizsgán?

Jogász: Minden kérdés nélkül, okvetlenül.

* **A tüdővész gyógyítása.** A berlini orvosgyesület legutóbbi ülésén Virchow ismét beszélt Koch szeréről. Nyilatkozatai nem sokkal kedvezőbbek a multkorigiaknál. Abból indult ki, hogy a szer révén támadt a m e r d e k z a v a r t e l s ő s o r b a n m a g a K o c h o k o z t a a z z a l a z e l s ő n y i l a t k o z a t á v a l, h o g y s z e r é a g ü m ö k ö r o s s z ö v e t e k e t s z é t r o m b o l j a. M a r p e d i g g ü m ö k ö r o s s z ö v e t a l a t t n a g y o n s o k m i n d e n f é l e k é p z ö d é s t é r t h e t n i é s v a l ó s z i n ű, h o g y h a a s z e r a g ü m ö k ö r o s s z ö v e t b i z o n y o s f a j t á j á r a v a n i s h a t á s s a l, m á s f a j t á r a n i c s e n V i r c h o w a z t h i s z i, h o g y K o c h s z e r e n e m v á l t o z t a t j a m e g a g ü m ö k ö r f e j l ö d é s é t, h a n e m m é g s i e t t e t i, a m e n n y i b e n n e m k ö v e t e t l e n ű l a g ü m ö k ö r o s u j k é p z ö d é s r e h a t, h a n e m a z e z t k ö r ű l v e v ő r é s z e k r e é s e z e k m e g p u h i t á s a á l t a l a g ü m ö k ö r o s s z ö v e t k i f e j l ö d é s é t i s m e g k ö n n y i t i, o t t a h o l e z l e h e t s é g e s. E b b ű l a z o n b a n — m i u t á n a s z e r m a g u k a t a b a c i l l u s o k a t n e m p u s z t i t j a e l — k ö v e t k e z i k a z a s, h o g y a s z e r n e k k á r o s h a t á s a i s l e h e t, k ü l l ö m ö s e n o t t, a h o l a b a c i l l u s o k v a l a m e l y s z i v ó s a b b s z ö v e t b e b e k e l v e e l s z i g e t e l ö d n e k. V i r c h o w v e g ű l k i j e l e n t e t t e, h o g y ő é p p e n u g y k i v á n j a, m i n t b á r k i m á s, h o g y K o c h s z e r e á l d á s o s l e g e n, d e h a e z t a k a r j u k, t a n u l m á n y o z n i k e l l h a t á s á t. E z a c z é l j a z a 6 v i z s g á l ó d á s á i n a k.

* **Borzasztó robbanás.** Egy quebecki posztó szövő-gyárban a kazán felrobbant s majdnem az egész gyárat tönkretette. Több száz munkást temetett el a törmelék, mely alul mostanig 30 munkás holtestét huzták ki.

* **Kéménytűz.** Borús Sándor hatvan-utcai 1517 számú házában kéménye tegnap kigyuladt. A tüzoltók még idejekorán elejét vették a nagyobb veszedelmeknek.

* **Kérelem.** A tokaji tüzkárosultakat segélyező bizottság sürgősen felkéri mindazon magánosokat, hírlapokat, pénzintézeteket, iskolák igazgatóit s általában mindazokat, a kiknél a fenti bizottság által kibocsájtott gyűjtő-ívek vannak, hogy esetleges gyűjtésök eredményét a bizottság pénztárába beküldeni mielőbb szíveskedjenek.

* **Adományok.** A paczi erdőn tartózkodó, éhínséggel küzdő család részére a IV. ker. kapitányságnál a következő adományok tétek: Kálmánchey Mór 1 frt és ruhanemű, Simon Miklós 55, Boross 50, Hartstein József, 50kr. Németh Julianna 1 frt és ruhanemű, dr. Kola Jánosné 1 frt és ruhanemű, Feischl Károly 1 frt, Molnár Györgyné 5 frt, X. X. gazdaasszony eseléd 1 frt 20 kr, ruhaneműk és élelmiszer, Varga Gáborné 1 frt, dr. Medve Kálmán 2 frt, Szunyogh Sándor kir. tan. 1 frt, Komlósi Dezsőné 1 frt, Kálmán Mihályné 1 frt és ruhanemű, X. X. ruhanemű és élelmi szerek, Boros Sándor kőfaragó 1 frt, Kiss István utca gazda 2 nagy kenyér, hús és szalona-neműk, Varga

Lajos kereskedő kis gyermekei perselyéből: Varga Ida 1 frt, Varga Lajoska 1 frt, Varga Sándorka 1 frt, Komlósi Imréné Thurzó Róza 1 frt, Nagy Ferencz bankigazgató neje 1 frt, névtelen polgárnő 1 frt, Pilsy Lajos 3 frt, Hutflesz Istvánné 2 frt. A beérkezett adomány az illető erdőőr és Körner Gyula csendbiztosnak további intézkedés végett átadott. A paczi család részére utólag még a következő könyöradományok érkeztek a IV. ker. kapitánysághoz: Hutflesz Istvánné 2 frt, Balassa Károly 2 frt, B. Jozsinezy Miklósné 2 frt és ruhanemű, Farkas Lajosné Rácz Juszina 1 frt és ruhaneműk; így összesen 35 frt 55 kr. élelmiszerek és ruhanemű ingóságok. A befolyt adomány a család további szükségletei fedezésére fordittatik.

Színház.

— Febr 14—15. —

Csillag Teréz szombaton este Csiky Gergely drámájában, az *Örök törvény*-ben lépett föl, mint Sylvia. Feledhetlen alakítást mutatott be s egész este ő volt központja a közönség érdeklődésének, mely ilyen interpretálás mellett egész más színben látta ezen darabot és szerepet s figyelmét lekötve tartotta a vendég-művész valóban művészi játéka s kedves egyénisége.

Az első felvonásban azon jelenete, midőn kemény szívű atyját meglátítja, a második felvonásban midőn Albert Vilmost megtámadja anyja emlékének megsértéseért, a harmadik felvonásban azon jelenete, midőn anyját megtalálja s öröm sikoltásban tör ki: voltak legkiemelkedőbb pontjai játéknak. Komoly férfiak szemében is könny csillogott s a hatás, melyet elért, maradandó volt.

A tegnapi előadás, mivel a művésznek az esti 10 órai vonattal el kellett utazni, 1/27 órakor kezdődött. A színház zsufolóság megtelt, még a zenekari helyeket is kibéreltek. Muray Károlynak ügyes vigjátéka: a *Huszárszerlem* szerű színre. Midőn Csillag Teréz (Anna) a színpadra lépett, fölnyújtott neki a cigánysátor gyönyörű koszoruját, melynek szalagján a következő felirat volt olvasható: *A magyar színpad csillagának — a debreczeni cigánysátor.* Ezen kívül kapott egy csinos virág-kosarat és az est további folyamán egy virág-bokrétát. Eleven játékaival, pajzán jó kedvével folytonos derűtségben tartotta a közönséget, mely az est folyamán számtalanszor kihívta és megtapsolta. A vigjáték után a *Bál után* cz. monológot adta elő, melylyel első föllepte alkalmával is elragadta a közönséget.

Szombaton este — Csillag Teréz tiszteletére — a cigánysátor az »Angol királynő« szálloda külön termében társas vacsorát rendezett, mely alkalommal számos pohárköszöntő mondatot a kedves művész egészségre. A társaság tagjai a legvidámabb hangulatban töltve az időt, éjfél utánig maradtak együtt. Tegnap este a depr. írói és művészi köröknek több tagja kikísérte Csillag Terézt a vasúti pályaházhoz s a mielőbbi viszontlátás reményében vettek tőle búcsút.

* *Reményi Ede*, a hírneves hegedű-művész, *bucsu-hangversenyét* f. hó 24-én tartja meg a debreczeni színházban. A hangversenyen közre fog működni *Bodó Alajos* zongoraművész is. A helyáras következőleg vannak megállapítva: Alsó- és közép-páholy 6 frt, családi páholy 9 frt, emeleti páholy 4 frt 50 kr. Első rendű támlásszék 1 frt 80 kr, másodrendű támlásszék 1 frt 50 kr, harmadrendű támlásszék 1 frt 20 kr. Emeleti zartszék első rendű 1 frt, másodrendű 80 kr, földszinti allóhely 60 kr, katona- és tanuló-jegy 50 kr, karzat 30 kr. Jegyek mátol kezdve előre válthatók a színházi pénztárnál.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, kedden, 1891. február hó 17-én páros bérletben.

CSIKY LÁSZLÓ jutalomjátékául: Petőfi halála.

Látványos szimű 5 felvonásban.

Irodalom és művészet.

— **A párisi nagyopere** személyzete, a legújabb kimutatás szerint, 690 főből áll. Eből 110 az énekes, 150 a tánczos, 100 a zenekariszemélyzethez tartozik. Ritt igazgató viszi az ügykezelést, Gailhard a művezetést. A magán-énekesek fizetése 12 — 90,000 frank közt váltakozik, a kardalosoké 1200 és 2000 frank, a ballet-tánczosoké 2 — 10,000 frank közt, a két prima ballerina fizetése 40 és 18,000. A karnagy fizetése 12,000 frank, az első karmestere 6000, a zenész évi fizetése 1600 és 3000 frank közt változik. A claue főnöke bejáratos a próbákra, hogy jól megismerje a darabot. Fizetést nem huz, de minden előadásra kap 50—60 ingyenjegyet, melyet szétszót. Az opera évenként 155 bérletes és 30 bérletszűnetes előadást tart. A napi költség 17—20,000 frank közt változik, a legnagyobb napi bevétel 21,000 frank lehet. Ilyen formán a nagyopera kiadásai három és harmadfél millió közt változnak évenként.

Rátkay László ünnepeztetése.

Rátkay László tiszteletére abból az alkalomból, hogy »Arvalányhaj« című népszínműve nagy sikerrel került előadásra a budapesti népszínházban, a dunaföldvári leányok 160 terítékű fényes bankettet rendeztek, melyen Dunaföldvár és vidékének egész előkelősége résztvett.

CSARNOK.

A lukafalvi farsang.

— Vig elbeszélés. —

Írta: Kanizsay Endre.

(Folyt. és vége.)

Egyszer Hanzli, a fényképész, ki híven követte apját mindenfelé, beállt hozzám és így szól:

Nem hiába, hogy kalvinisták laknak itt, de nincs is kifejlödve köztük a kép iránti érzék; a hány háznál voltam még, sehol se találtam még csak szent képét se — a Kosuthén kívül s úgy látszik, hogy nem is igen lesz itt nekem keresetem, hanem ha tiszteletes ur segíteni méltóztatnék rajtam, én lefotografálnám tiszteletes urat s egész családját ingyen, kitenném a táblára, s ha látná a nép, kivált a milyen hangulatban most van, százával pingáltatná le magát. Szívesen segíték Hanzli, holnap 11 órakor ott leszünk.

Ezzel mentem be a feleségemhez.

— Hallod e anyjuk! Lesz már zongora a leányoknak! De még tehenet is 12-öt fejünk. Viseltes felsőd helyett is olyan rókapremes bundát veszek, hogy az esperesné elájul mérgebe, ha meglátja.

A feleségem most már szentül meg volt győződve, hogy nincsenek nálam otthon.

En pedig nem szóltam többet, hanem cselekedtem. Hogy ez az óriási falu, most már csinos város, melynek népe 10 esztendőn keresztül visszavonult minden zajtól, mulatságtól, most a lelkesedés üde levegőjét szívja, a vidám közeledést egymáshoz meg fogja kezdeni, arról meg voltam győződve.

A jó kedv. pezsgő lelkesedés 10 esztendőn visszafojtott szikrája már-már lángra gyult, ezt nekem élesztemen kellett, a szíveket közelebb hozni egymáshoz. Mikor elhozták saját arcképeinket s kigyönyörködtük magunkat benne, azt mondom Hanzlinak:

— Te német! eredj el a kisbíróhoz, aztán doboltasd ki, hogy az ország legelesebb fényképésze: Tortrachter Anzelm ur a község-házánál föllállította fényirdáját, s a művészi kivitelű képek a község-házánál vannak közszemlére kitéve.

A képekkel bőven illusztrált tablát pedig szegezd ki a kolosszális kútbódé oldalára, ott legtöbbször járnak úgy is. Magam pedig elmentem egy néhány ismerős családhoz. Beszéd közben elővettem zsebemből familiám fotográfiájának egy példányát s kézzel-kézre adva kérdeztem: „jól vagyunk-e találva?”

— Pompásan, nagyszerűen, szóltak lelkesedve — (nagy része azt se tudta, hogy az embernek másat lehet pingálni) hol lehet nekünk is magunkat így lerajzoltatni?

— Egy hét múlva százával ostromolta Hanzlit a fiatalság, úgy annyira, hogy tablákkal a falezidenczia mindhárom bedeszkázott oldala tele volt. Karácsonyra nem volt egy valamire való ifju, a ki ne gyönyörködött volna saját képmásában, Hanzli minden kép alá odaírta az illető nevet.

Nosza volt is sürgős, forgás. Az egész község mint egy rajmeh zsidongott tablától táblához. A fiatalság egy pár hét alatt megismerte egymást. Nini hisz ez Zsuzska. Az iskolában egymás mellett ültünk, milyen viruló hajadon lett belőle, de még a Juliska is hogy kinötte magát.

— Már az igaz, hallod-e, nem látogatnók meg?

— De biz igen!

S járta a fosztó, a fonóka újra. Vedd le csak fiam azt a diszkótesü könyvet az almárium tetejéről, azaz 1861-iki év esketési anyakönyve. Nezd meg csak január 1-től február végeig, míg a farsang tartott, mennyi a numerus? 300. Annyi bizony ösém. Háromszáz pár esküdt örök hűséget egymásnak rövid 8 hét alatt, majdnem ugyanannyi az év végeig.

Most már vessen hozzá, hogy a hány pár összekelt, annyi ház épült, mert ne hidd, hogy a mi pénzünket kisajtolta a német. Korántsem. Czfiraságra, lagzira álló 10 évig nem költöttünk, a láda fiában zsigorgattuk a pénzt, igen sok ember megháromszorozta vagyonát a dinom-dánom hiányában. Hogy én miként dagadtam meg, annak kitalálásához nem kell nagy bölcsesség. A legrendesebb és legtermészetesebb uton. A hány család van, annyi köből buza, annyi sonka és annyi forint a fizetésben. A családok száma csak ebben az évben is majd 500-at szaporodott. De meg az a teméntelen ajándék, melyet minden esketés alkalmával kaptam, nem sokára után a sok keresztesel lehetővé tették azt, hogy egy néhány hold földet vegyek. Jött az 1863-ik év.

A Dunántúlról — hol irtózatossá szaraszag volt, — ezrivel hajtottak a tulkokat, juhokat fele telelésre, nekünk meg volt annyi szénánk, szalmánk, hogy ezreket vállaltunk el, tavasszal aztán megfizettük. Ez egy. Azután meg a közlekedés hiánya miatt nekem három esztendei huzam magtárban hevert, a földem is 20 magot adott, úgy hogy 30, 40 hombárt kellett kölesőnöznöm, holott még a templom padja is tele volt. Az inséges évben aztán a zenzalok ötszörös áron mind egy szemig megvették. Még ugyanazon év végén a grófi birtok újra került, mintegy 18 ezer hold. Megvettük felét a község, felet en.

— Látod a városháza mellett azt a gyönyörű emeletes épületet, alatta sokat jövedelmező boltokkal? Azt meg a cigány-primás építtette abból a pénzből, a mit összemuzsikált azon a nevezetes farsangon.

— Hát Hanzliból, a fényképész németből mi lett?

— Tortrachter Anzelm urból?

— Lukafalvi Tuhutum, s hozzá adtam a nagyobbik leányomat!

Közgazdaság.

A vasutak rónarendszeréről tartott dr. Perrot Ferencz a mainzi vasúti klubban igen látogatott felolvasást. Legelőbb is felment, hogy ugynevezett áruosztályozásnak s az egész Németországban életbeléptetett gyűjtőrakományoknak megszüntetését az áruforgalomban 6 már a hatvanas években ajánlotta. Ezután az általa javasolt zónarendszer lényegét ismertette. Szerinte az egész személyforgalom számára két zóna volna felállítandó, melyeknek elseje a 10 mértföld távolságig fekvő összes

állomásokra terjedne s ezen belül a menetár a harmadik kocsiosztályban 30 fillér, a másodikban 50 fillér, az elsőben pedig 2 márká volna; a második, a 10 mértföldnél nagyobb távolságokra vonatkozó zóna számára a menetár a harmadik kocsiosztályban 1 márk, a másodikban 2 márk 50 fillér s az elsőben 4 márká volna megállapítandó. — Dr. Perrot hivatalos statisztikai adatok alapján kiszámította, miszerint a forgalomnak nem is kell egészen megkétszereződni, hogy a régi bevétel az alacsony díjtételek dacára is megmaradjanak. E rejtély megoldása — szerinte — egyszerűen abban rejlik, hogy ma vasúti személyszállítás a távolsági forgalomban ugyszólván nem is létezik; 1000 utas közül a poros vasutakon csak 14 személy szállítatik 225 km.-nél nagyobb távolságokra; a badeni vasutakon az az összes utazóknak 25%-a a vasutat csak 10 km.-nél csekélyebb távolságra használja. Sőt még Magyarországon is, a zónadíjszabás dacára sem továbbították az utasoknak 56%-a a második állomáson túl. Igen súlyosan esik e mellett a latba, hogy — mint felolvasó kifejté a személyforgalomban mozgósított összes üldhelyeknek kerek 70%-a üresen marad. — Az árak szállítására nevezte dr. Perrot a zónadíjszabásnak az áruforgalomban leendő életbeléptetését is javasolja. Magyarország ezt már megtette s Ausztria kénytelen példáját követni. — Felolvasását ama meggyőződésének kifejezésével fejezte be, hogy a német vasúti igazgatóságok sem fogják sokáig a zónadíjszabás életbeléptetése elöl elzárkózhatni s hogy ennek időpontja annál hamarabb fog bekövetkezhetni, mennél nagyobb haladást tesz a zónatarifa Ausztria-Magyarországban.

Vas és aczéldíjszabások. Az osztrák-magyar, román-északnémet, román-délnémet, román-lindau-vorarlbergi áruforgalom és a románia-laube-elba átrakodási forgalomnál márczius 31-ével a vas- és aczél, vasárak és aczélárak szállítására érvényes és kivételes díjszabás minden határozmányával és díjtételeivel hatályon kívül helyeztetik. Még pedig az osztrák-magyar-román vasúti kötelek 5-ik számú kivételes díjszabása; a román-északnémet vasúti kötelek 5-ik számú kivételes díjszabása; a román-északnémet vasúti kötelek 3-ik számú kivételes díjszabása; a román-délnémet vasúti kötelek 2-számú kivételes díjszabása; a románia-lindau-vorarlbergi áruforgalom 3-ik számú kivételes díjszabása és a románia-laube-elba átrakodási forgalom 3-ik számú kivételes díjszabása.

Gazdatiszti congressus. Felhívás a t. cz. magyar földbirtokos urakhoz és a gazdatiszti karhoz. A magyar gazdatisztek és erdészek országos segélyegyesületének választmánya a több oldalról nyilvánult óhajásoknak megfelelőleg, egy magyar gazdatiszti congressus megtartását elhatározta. Célja ezen congressusnak a gazdatisztek erkölcsi és anyagi helyzetének biztosítása gazdatiszti nyugdíj-intézet életbe léptetése, valamint egyéb úgy a gazdatisztek, mint a földbirtokosok érdekeit érintő nagy fontosságú kérdéseknek alapos megvilágítása és megvitatása, ezen kérdések megoldásának előkészítése a szükségeseknek mutatózó határozatoknak hozatala által. A gazdatiszti congressus f. é. május hó 6-8. napjain Budapesten a »Köztelken« (Üllőiút 25. sz.) fog megtartatni. A congressus ülései mindig délelőtt 10 órakor kezdődnek. Ezen congressuson minden magyar földbirtokos és gazdatiszt részt vehet, a ki ebbeli szándékát a congressus rendező bizottságnak legkésőbb f. évi ápril. hó 20-ig bejelenti és az 1 forint megállapított részvételi díjat előre beküldi. A congressus napirendje a következő: I. Elnöki megnyitó, II. A gazdatisztek anyagi és erkölcsi érdekeinek biztosítása, III. A gazdatisztek nyugdíj-intézetének felállítása, IV. A tisztai száztóli rendszer előnye a birtok jövedelmezése szempontjából, V. Az elhelyezés szabályozása, VI. Beadott indítványok és határozati javaslatok tárgyalása. Tisztelettel felkérjük a congressuson tárgyalandó ügyek iránt

érdeklődő földbirtokos urakat és gazdatisztek, hogy a congressuson személyesen résztvevni és az iránt ismerőseik körében minél nagyobb érdeklődést kelteni sziveskedjenek. A gazdatiszti urakat még ezen felül felkérjük, hogy a congressus napirendjébe felvett fontos ügyek előzetes megbeszélése céljából vidékeiken összejöveteleket rendezzenek és az ezen összejöveteleken nyilvánuló nézeteiket a rendező bizottsággal közölni ne terheltesse. A congressus érdekeiben való minden közleményt, vagy megkeresést: a magyar gazdatiszti congressus rendező-bizottságának Budapest, »Költelek« czím alatt kérjük beküldni. Budapest. 1891. febr. hó. A magyar gazdatiszti congressus rendező bizottságának megbízásából:

Krocsák G. Emil.

Budapesti gabnaárak. Febr. 14. Hivatalos jegyzések. Buza tavaszra 8.20 pénz, 8.22 áru, őszre 7.75 pénz, 7.77 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6.20 pénz, 6.22 áru, jul.—aug.—pénz, — áru, aug.—sept.—pénz, — áru. Zab tavaszra 6.96 pénz, 6.98 áru, őszre 6.12 pénz, 6.15 áru. Káposztarepeze aug.—sept. 13.35 pénz, 13.45 áru.

A hamu trágyaértéke. Minden gazda tudja, hogy a hamunak nagy trágyaértéke van. De a különféle fák hamujában nagyon különböző mennyiségben vannak foszforsavas sók, melyek a hamutrágya legbecsesebb alkalmat részét képezik. A legkisebb mennyiségben vannak ilyen sók a tölgyfahamuban, mert ebben azok csak 4-5%-ot képeznek, míg a bikkfahamuban 20-25%-ot. — A fenyűfahamuban 16% szulafát, a mogyorófafeában 12% szulafát, a foszforsavas só. 50 kiló kilogozott bikkfahamujával annyi foszforsavas sókat viszünk a mezőre, mint 230 kiló friss emberi trágyával. A hidegvizet kilogozott fahamuban éppen annyi kovássavas káli van, mint a szalmában és azonkívül még nagymennyiségű foszforsavas só. A buzaszalma hamujában 11.5% foszforsavas só van. — 50 kiló bikkfahamujával tehát annyi foszforsavat adunk a földnek, mely 2000 kiló szalma természetesére elegendő.

Köbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

— febr. 13.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 45.—46.— 2. Öreg közép (páronként 300—400 klgon súlyban) — 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) — 49.— 4. Fialtal közép (páronként 251—320 klgon súlyban) 47.—47.1/2. 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) — 7. Közép (páronként 220—210 klgon súlyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 44.—45.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 45.—46.— 10. Közép (páronként 220—260 klgon súlyban) 45.—46.— 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 44.—45.00 Sertés létszám: 1891. febr. 10. napján volt készlet 87,134 darab. A hizott sertés üzletirányzata: Az üzlet változatlan. Nevelni való sertés malacz (4—11 hónapos korban) — Felhajtás —

Szerkesztői üzenet.

„Kis kertomban“... A mi jó van versében, az régi népdalokból van átvéve. A mi pedig eredeti, az mind rossz. A mértéket nem üti meg, így nem sorozhatjuk be, mert »untaugliche«-nak bizonyult.

„Margit.“ Szabatosan van írva, de a meseben, illetve a fordulatokban semmi új nincs. Az egész történet-tragikus volta dacára — hidegen hágy bennünket. Töliből jobbat várunk.

S. M. urnak, Genf. Hogy meggyőződjék róla, hogy nem csupán »dicséret a fizetés«: a kiadó-hivatal megindította a t. példányt, »K-re is elküldtük a jelzett számokat. Mindig nagy örömmel vesszük a »Helvetia hótakart telé«-nek tájáról fölkeres bennünket.

A kiadóhivatal üzenete.

T. L. urnak, Nyir-Medgyes. A reklamált számokat elküldtük. Mi nagy gondot fordítunk az expedíálásra, de a vidéki posta-hivatalok utján olykor olykor eltéved a lap. Olyan közös baja ez minden kiadóhivatalnak, melyen még Baross Gábor se tudna odig segíteni!

VASUTI MENETREND.

(Október 1-től.)

Debreczenből indul:

		O	P
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	8 2	
"	d. u.	1 05	
" (csak N.-Várad felé)		3 35	
" N.-Várad	este	10 —	
Szatmár felé	d. u.	3 30	
" (gyors v.)	este	8 14	
"	éjjel	2 20	
Kassa felé	d. e.	6 31	
"	este	7 00	
"	d. u.	3 22	
Nánás felé: { m. á. v. indóh.	d. u.	5 08	
"	d. u.	3 58	
"	reggel	5 44	
Debreczenbe érkeznek:			
B.-pest—N.-Váradról érke.	éjjel	2 15	
" (csak N.-Várad felől)	reggel	7 43	
"	d. u.	3 35	
" (gyorsv.)	este	7 29	
Szatmárról	reggel	8 41	
"	délbe	12 07	
"	este	9 35	
Kassáról	reggel	8 06	
"	este	9 11	
"	reggel	8 01	
Nánásról: { m. á. v. indóh.	este	6 05	
"	reggel	7 53	
"	este	5 56	
Budapestről Debreczenbe indul:			
"	reggel	7 35	
(gyorsvonat)	d. u.	2 —	
"	este	9 25	

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főszerkesztő.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN.

Ajánl

„ASTRALINE“

nevű legjobb **salon petroleumot**, mely nem robban még 70° C. mellett sem. Igen alkalmas minden szoba világításra, mert nem füstöl és nem terjeszt semmi szagot továbbá **igen olcsó árak mellett**

király-petroleumot

Angol fehér, Ananás, Jamaicai, Cuba, Brazília

RUMOKAT,

CARAVÁN CSALÁDI THEAT

és

thea süteményeket

Különös figyelmébe ajánlva a mélyen tisztelt közönségnek a mai kornak megfelelő orvosilag rendelt

Franciaia cognacot

egy belföldi leghíresebb világosít, a melyek nagy raktáron vannak.

Gróf Schönborn Ervin

ásványferrásai:

Szolyvai Hathatós nátrontartalmú savanyuviz.**Luhi Erzsébet** Gyógyviz gyomor-, hólyag- és hurutbántalmak ellen.**Pannonia** Hazánk legkitünőbb savanyuvize.

Kizárólagos szétküldés

MATTONI és WILLE

szerb királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN.1097.
1891.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tételik, miszerint a város tulajdonát képező következő földek:

1. halápi telek, mely 216 hold és 443 nszgöl területű a f. 1891 évi október 1-től hat évre.

2. A h-nánási vasuti indóházon kívül az országut és Széchenyi kert közt fekvő és 1 hold s 600 nszgöl területű tevő földterület.

3. A turáskert délkeleti sarkán, a Hatvan-utca felé fekvő 1 hold és 610 nszgöl ugynevezett permete föld.

4. Az ugynevezett fűzfacsőszházi tilalmasból 15 holdnyi földterület. Végre

5. 61 hold és 1588 nszgöl ökörtalmas föld a f. 1891. évi április 1-től hat évre, a városház nagytermében folyó évi február 25-ik napján d. e. 9 órákor tartandó nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalban megtekinthető árverési feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverezni óhajtok azzal értesítettnek, hogy a kikiáltási árak 10%-át bánatpénzül az árverező küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1891. február 9.

A városi tanács.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTARÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

UJ NYOMDA!

A „DEBBREOZEN” RÉSZV. TÁRSULATI NYOMDA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legizlésebb kivételben és jutányos árak mellett.

 Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkelet-Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBBREOZEN”

is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

 Biróségi nyomtatványok készletben vannak.

Nyomatott a „Debrezen” részvénytársulat nyomdájában. 1891.